Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valkoposkihanhea ja merimetsoa koskevat poikkeusluvat

Ympäristövaliokunnan kuuleminen 10.4.2025

Ylitarkastaja Liisa Maanpää, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Lainsäädännöllinen tausta

- Varsinais-Suomen ELY-keskukselle on keskitetty rauhoitettuihin lintuihin liittyvät poikkeuslupa-asiat
- Kiellettyä on mm. rauhoitettujen eläinten tappaminen ja pyydystäminen, pesien vahingoittaminen sekä tahallinen häirintä erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.
- Poikkeuslupa voidaan myöntää mikäli
  - poikkeus on tarpeen esim. viljelmille, kotieläimille, metsille tai kalataloudelle aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi;
  - poikkeukselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua;
  - lajin suotuisa suojelutaso tai sen saavuttaminen ei vaarannu

Poikkeusluvat valkoposkihanhien karkottamiseksi viljelmiltä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

- Valkoposkihanhen arktisen muuton reitti Etelä- ja Itä-Suomessa on arvioitu lain tarkoittamaksi muuton aikaiseksi tärkeäksi levähdysalueeksi → karkottaminen vaatii poikkeusluvan
- Kevätmuuttokaudella kovaäänisten karkotuskeinojen käyttö on kielletty lintujen pesimärauhan säilyttämiseksi, koska oikeuskäytännön mukaan häirintää on pidettävä tahallisena, vaikka toiminnan tarkoituksena ei olisi häirintä
- Kuoliaaksi ampumista ei enää sallita, koska muu tyydyttävä ratkaisu on paukkupatruunakarkotus

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Myönnettyjen poikkeuslupien määrä	27	24	56	42	18
Tilojen määrä	391	139	236	232	57
Poikkeusluvilla sallittu ammut-tavien yksilöiden määrä	10 705	15 765	12 515	5455	1200
Poikkeusluvilla ammuttujen yk-silöiden määrä	564	1404	677	259	40

Poikkeusluvat merimetsojen ampumiseen, pesien hävittämiseen & munien öljyämiseen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

- Lupia on myönnetty lähinnä kalataloudelle tai metsille aiheutuvien **vakavien** vahinkojen estämiseksi
- Vakavan vahingon kynnyksen ylittymistä arvioidaan tapauskohtaisesti asiantuntija-arvioiden valossa
- Toimenpiteiden tarkoituksena on vahinkojen ehkäiseminen paikallisesti, ei laajamittainen kannan säätely
- Tuore KHO:n päätös rajoittaa mahdollisuutta arvioida syyspuolen ampumista keinona, jolla voitaisiin vaikuttaa yhdyskunnan parimääriin

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Myönnettyjen poikkeuslupien määrä	7	4	5	12	2
Kuoliaaksi ampumiseen myönnettyjen poikkeuslupien määrä	4	3	4	4	0
Poikkeusluvilla sallittu ammuttavien yksilöiden määrä	460	680	2980	3320	3270
Poikkeusluvilla ammuttujen yksilöiden määrä	16	153	359	1485	1510